

Arkivsaknr   19/06225-2
Saksbehandler   Wenche Figenschow

Saksgang
Oppvekst- og utdanningsutvalget

Møtedato

Høring - NOU 2019:20 En styrket familietjeneste – høringsfrist 01.04.2020

Innstilling til vedtak:

Høringsuttalelse fra Tromsø kommune – NOU 2019:20 En styrket familietjeneste, jfr. punkt 2 i saksfremlegget, oversendes Barne – og familiedepartementet innen høringsfristen 01.04.2020

Britt Elin Steinveg
Kommunedirektør

Kari Henriksen
Avdelingsdirektør for oppvekst og utdanning

Hva saken gjelder

Familievernutvalget ble oppnevnt 15. mai 2018. Utvalget har vurdert dagens organisering, finansiering, oppgaveløsning og lovmessige rammeverk for familieverntjenesten.

Utredningen kan leses her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-20/id2678371/>

Høringssvar skal sendes Barne – og familiedepartementet innen 1. april 2020.

Saksfremlegget redegjør for alle utvalgets forslag

I arbeidet med høringen har man innhentet synspunkter fra barneverntjenestens ståsted, relatert til utvalgets forslag om endring av familietjenestens oppgaver som vil få implikasjoner for barneverntjenesten.

Saksutredning

Her følger noen utvalgte punkter som anses vesentlig sett fra kommunalt ståsted:

Utvalget vil anbefale at navnet på virksomheten endres fra *familieverntjenesten* til *familietjenesten*.

Familievernet bør fortsatt tilby behandling og rådgivning til familier, par og enkeltpersoner med familierelaterte problemer, fortsatt gjennomføre mekling (med noen endringer i meklingsordningen), og fortsatt arbeide utadrettet og samarbeide med andre tjenester der det er nødvendig og tjenlig.

Tjenesten skal være for familier med særskilte utfordringer. Samtidig mener utvalget at tjenesten i møte med definerte helselidelser som krever spesialisert behandling, bør anbefale videre til helsetjenesten og andre relevante aktører.

Utvalget mener det er viktig å avgrense og tydeliggjøre kjerneoppgavene, og anbefaler en definisjon av kjerneoppgavene som i stor grad er i tråd med dagens, men at familieterapi og parterapi for familier, par og enkeltpersoner som ikke har barn, eller som har voksne barn, ikke lenger defineres som kjernevirksomhet.

Utvalget mener de delene av familievernets arbeid som i dag oppfattes som «nye oppgaver» og som krever spesialisering, diagnostisering og kompleks behandling, ligger utenfor tjenestens ansvarsområde. Dette er oppgaver som bør nedprioriteres eller ikke lenger løses av familievernet.

Tyngre voldssaker som krever spesialisering, diagnostisering og kompleks behandling ligger etter utvalgets syn utenfor tjenestens ansvarsområde.

Familievernets arbeid med foreldre som er fratatt omsorgen for egne barn bør fortsette, men denne gruppen foreldre bør ikke anses som en egen, prioritert målgruppe for familieverntjenesten. Likeledes mener utvalget at familievernet bør bidra i arbeidet med veiledning av foreldre som har barn som kan stå i fare for å bli radikalisert, men at familieverntjenesten ikke skal bruke ressurser på å bygge spesialkompetanse for innsats for å hindre radikalisering.

Videre mener utvalget at ordningen med støttet tilsyn under samvær er en oppgave som bør vurderes overført til en annen tjeneste enn familievernet.

Alle foreldre som skiller lag, må møte til foreldresamtale i familievernnet. Alle foreldre som er uenige og ønsker mekling, får tilbud om videre mekling, mens foreldre som ønsker å gå til retten i foreldretvistsak, må møte til seks timer mekling.

Utvalget foreslår lovfesting av at alle barn skal få tilbud om å delta i samtale med familievernnet i forbindelse med foreldresamtale og mekling.

Utvalget foreslår at det i framtidige rekrutteringsprosesser er en bevissthet rundt behovet for ansatte med minoritetsspråklig bakgrunn og med innvandrerbakgrunn.

Utvalget peker på behovet for økt bevissthet om at familievernnet skal oppleves relevant for menn, og styrking av kompetansen rundt tjenestetilbud til lesbiske, homofile, bifile og transepersoner.

Utvalget anbefaler også økt tjenestetilbud til barn og unge.

Utvalget anbefaler økt bruk av digitale tjenester som et supplement til tjenestene som krever fysisk oppmøte, mulighet til utvidede åpningstider for særlig å lette tilgangen for barn, en nasjonal rådstelefon slik at alle får mulighet til rask kontakt med tjenesten, og at alle kontor har en kontorfaglig ansatt til stede i hele åpningstiden..

Familievernets grenseflater er klart størst med kommunale tjenester, selv om enkelte oppgaver og fagområder innebærer at samarbeid med andre tjenester er viktig. Selv om det vil og bør være lokale variasjoner, mener utvalget at de mest relevante samarbeidspartnerne for familievernntjenesten i framtiden er kommunene som sådan, og mange av de kommunale tjenestene. Spesielt viktig er helsestasjonene for barn 0–5 år, men også helsestasjonene for ungdom og skolehelsetjenesten er blant de mest relevante samarbeidspartnerne for familievernnet.

Utvalget peker på at barnehager og skoler, Familiens hus og lignende lavterskeltilbud i kommunene, kan være gode samhandlingspartnere for familievernntjenesten.

Den kommunale barneverntjenesten og familievernnet er to tjenester som bør ha god kunnskap om hverandres tilbud og kompetanse, og som bør samhandle godt ved behov, både på system-, tjeneste- og brukernivå.

På voldsfeltet er ATV (Alternativ til vold) en spesielt viktig samarbeidsaktør. Her er også politi, barnehus og krisesentre relevante aktører.

Familievernnet samhandler med dommere og tingrettene i enkelte saker.

Videre er de kommunale helsetjenestene, psykisk helsevern, Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og tjenester for barn med funksjonsnedsettelse, sosialtjenesten og NAV og tjenester for flyktninger og asylsøkere andre aktører som kan være relevante samarbeidspartnere for familievernnet.

Utvalget foreslår at det synliggjøres i familievernloven at barns beste skal være et grunnleggende hensyn i tjenestens arbeid og at barns rett til medvirkning skal sikres.

Utvalget foreslår lovfesting av at familievernntjenesten skal legge til rette for at alle foreldre mottar informasjon og veiledning om barns rettigheter og behov ved samlivsbrudd og i foreldretvistsaker. Utvalget forslår at det lovfestes i barneloven og familievernloven at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal få tilbud om en samtale med familievernnet i forbindelse med foreldres samlivsbrudd eller foreldrekonflikter.

Barn har rett til å delta uten samtykke fra foreldrene. Utvalget foreslår også at det lovfestes at familieverntjenesten skal tilby rådgivning og behandling til barn som har vansker i familien, og at barn kan henvende seg direkte til familieverntjenesten.

2. Høringsuttalelse

Tromsø kommune ber Barne – og familiedepartementet i sitt videre arbeid med NOU 2019:20 En styrket familietjeneste ta følgende synspunkter med:

1. Til kapitel 11.4.6 Oppgaver og innhold i virksomheten

- Familievernet er en viktig aktør i oppfølging av familier med voldsproblematikk. Spesialisert voldsbehandling er kun tilgjengelig i et fåtall av landets kommuner og dersom dette ikke skal være en prioritert oppgave for familievernet vil det føre til forskjellsbehandling og ulikhet i tilbud basert på familiens bosted. Spesialisert behandling gjennom ATV forutsetter i tillegg at voldsutøver erkjenner å ha et voldsproblem og erkjenner å ha et behandlingsbehov. Erfaring fra barnevernets praksis tilsier at det ikke alltid er slik at voldsutøver erkjenner både voldsutøvelsen så vel som et behandlingsbehov. Barneverntjenesten erfarer da at familievernet kan bidra med godt motivasjonsarbeid i tillegg til familieterapi.
- I tiden etter en omsorgsovertakelse er foresatte i krise, og har behov for oppfølging. Barneverntjenesten er sjelden i posisjon (mangler tillit) til å yte denne hjelpen i den første tiden etter en omsorgsovertakelse.
- Familievernets rolle til å kunne gi støtte til foresatte som har mistet omsorgen for sine barn, bør videreføres og styrkes. Dersom dette ikke skal være en prioritert oppgave bør det stimuleres til prosjekter for at kommunene skal kunne ivareta arbeidet utenfor barneverntjenesten, og det bør følge med finansiering.
- Ordningen med støttet tilsyn, jfr. barnevernloven §43 a, videreføres. Dersom ordningen skal legges til andre instanser må det følge med finansiering.

3. Konklusjon

Høringsuttalelse fra Tromsø kommune til NOU 2019: 20 En styrket familietjeneste, jfr. punkt 2 i saksfremlegget, oversendes Barne – og familiedepartementet innen høringsfristen 01.04.20

Vedtakskompetanse

Oppvekst og utdanningsutvalget